

Солун 1925 чылдың август 31-де үнүп эгелзэн

ШЫН

№ 175 (14897) 1992 чылдың сентябрь 10, четверг

Солунга ат салган шагы 00.30, Чагыдар өрттө 10 көп, Саалар өрттө 1 рубль.

РЕСПУБЛИКАЛАРНЫҢ ДЭДИ СОВЕТТЕРИНИҢ УДУРТУКЧУЛАРЫНЫҢ ЧӨВУЛЕЛ ХУРАЛЫ

Сентябрь 11-12-де Чебоксарга (Чуваш Республика) Россия Федерациязынын составында республикаларнын Дээди Советтеринин, удуз депутаттарынын крайлар, областтар, автономият область, крттар Советтеринин удуртукчуларын 4-ку Бүгү-Россия чөвүлел хуралы болуп эртер.

Чөвүлел хуралга чагыргалар, даргалары база чалаан. Аана Россиянын Президентин Борис Ельцин база Россия Федерациязынын Дээди Советинин Даргазын Радзиславович Ю. Яров кылды.

Чачакты Даргазынын хүдүлгезинин күдүндүчү Егор Гайдар экономиктиг реформаларын ханымдарынын талашы-талашында чоруп турарынын дугайында илеткел кылды, а Национал Советинин Даргазы Р. Абдулатипов Федерация керезинин боттаны турарынын дугайында кутталар.

Чөвүлел хуралдын ажылынын программасында — 4РСФСР-де тус чер бот-башкарылызынын дугайында РСФСР-нин Хоюлузууну жүдүлдүгүн дугайында, «Чуваш Республиканын төдүлгезинин күдүндүчү эрге-чагырга органдарынын экономиктиг реформаларын байдалдарында ажыл-чорудугузынын дугайында» айтырларынын сайгары чугаалажыры санал-онал солтулазы. Чебоксары хоорай база район Советтеринин ажыл-чорудугузынын таныжылган. Ярилик районун көдө Советтеринин чедери көрдүнгөн.

Россия Федерациязынын Дээди Советинин парламента төвү.

Оон мурунчагы 3-ку Бүгү-Россия чөвүлел хуралына

ДУҮН ЧОРУПКАН

Тыва Республиканын Дээди Советинин Даргазы К. А. Бичелдей Россия Федерациязында улус депутаттарынын бүгү денелеринин Советтеринин болган Россия Федерациязында административияларын даргаларынын хуралдык дугайында Чуваш Республиканын байысылды — Чебоксары хоорайга дүң чорупкан.

ажылынга Б. Н. Ельцин болган Е. Т. Гайдар олар киржир.

Хуралга Федеративтиг керезинин чорудугузы болган Россиянын девискээрлеринин база республикаларынин амгы үеде социал-экономиктиг айтырлары чугаалажыры.

Ук хуралга Тыванын Чазактын мурунчагы Курене секретары Президентинин болган Чазак Административиянын чуртукчуу В. С. Очур-оол кыражыр.

РФ-тин Дээди Советинин Даргазы Р. И. Хасбулатов ук хуралды эртерир. Оон

ОН БЕШ ЧЫЛ ХОЙЖУЛААН

Тывада малчынар чорур орус кижилер кончут ховар. «Шанган» акционерлик ниетилелде Григорий Петрович Кулаков он беш чыл хойжулаан. Ол тышкы чугаалаар, Малчынын өс-бүдүс интер-

националчы. Оон кадамгы Александр Калдиндиевна — тыва.

Малчынар хойжук чагы семиртилгезин эки чоруткан.

истия корр.

ВЛАДИВОСТОК. Сентябрь 8-тин дүзүндө Приморье крайнын төвү кончут сугтур чавска таварышкан. Алды шаа дүргүзүндө 70 милметтер чавс чартган, ол дөңгө барыч чартык айыны коруулаа деп. Чавс-чартык Япон далай таварышкан кончот шиком экелген. Шялон крайнын муруну болган төн районун таварыш эртек болган кол эзэ Владивосток болган Артем хоорайлары тавараж. Үрлээн чавс суг чамдык черлерде амер-орук шугунарнын рывстерин беши аппараттылаан. Артем биле Владивосток арвандык автомобиль оруктары шугт саядан үнгөн. Автогоспортунун шимчезиники шугт соксаан.

МОСКВА. Хамаарышлас Кургуслер Демжектелген кыргыздар чурттарынын дашыкы керектер министрлеринин чөвүлел хуралы Беларустун ийиысылалы Мин-

скиге болуп эртек. Аана ХИД күрүчелеринин башчыларынын сентябрь 25-те Бишкекке болуп эртер ужуражышынын белеткели-биле колбашкан айтырларынын чугаалажыры, КНО-вук Кол Ассамблеязынын сентябрьда Нью-Йоркка ажытынар 47-ги сессиязынга кадам хөдөлүшкенин дүштүреринин айтырларынын дугурушкан.

ДУШАНБЕ. Вагш шынаа-зында явса ажаалады эгелзэн. Шааоттуун төвөн арыглар заводунда чиг эт көвөтүн байтайгы тошка дүжүтүнгөн. Республиканын хөвөг арыглар бүдүрүлгелеринин чавс дүжүтүп үнелик чиг зан чоокку хүнерде кичи эгелзэр.

КЕМЕРОВО. Кузбастын чагыргазы пенсонерлеринин болган инвалиттеринин социал деткичезинге бо чылдын төнчүзүгө чедир бир миллиард рублдын тускайлап бээр шиятырлыз. Чедиместерге көрдүнгөн ажаа-хөргөшкелерини хувааладым чер-черде хончуннар чөвүлелеринин тыналазы-биле тускай фонд боттадырлыг чорудар. Ол фонд Кузбастын пенсонерлеринин алдыруу хуужуулга чектерин хүлээп алырын база таарыштыр ажалдарын

МОСКВА. «Профсоюз» федерациясынын чорудугузы чавс — күн-ажылынын кыжын ба-зындарыс — деп, Беларустун профсоюздар федерациязынын даргазы Владимир Гончарик беларусия агентиледин корпоративизинге интервьюзунга чугаалаан. Оон бодан турары-биле бо күнүн социал чөвүлдүлөр күш-телери чааючок. Республиканын бугурулгелеринде бугурушуну күдүлүшкенин улумылдуу турар. Бо чылдын эгелзенин национал орунунин 14 хуузу чедир алдыман. Чоокку үеде экономикага бичин-даа эки таладык бичи-гардаашканын илдерэринге иделел чок.

(РОСИТА.СЧТА).

ОРУГАЛАБЫГДА ОМАК

Улуг-Хем районда Гүлүш Кенен оод аттыг сохозуну специализирини эртенине бооп турар планера хуралына ук ажал-атгынын директор М. С. Долгачкин иш-дара катар «Алай-оол Ала-оол» пансионатын ногавылдарынын орукталыг ажилда турарынын бастын агитаторларынын специализирини чонувуска дыналды чедирин, салыры, бригада бүрүзүн ажилдактарынын лей-адын көдүрер болза эки чөвүлел ийи чугаалаан. Олардын дынал келген бис. Ол барымдаалыг чугаа,

Сохоз төвүндө ирак эвек ховула ногавылдарын арендага кирегазы ажилда турар. Оон кежигуслери Адыл-Гүлүш Бады, Долгачкин Хүтөр-оол, Доспан Найлан-оол, Петр Кабанов чыл саянында караа кызыл ажилда турган, элбек дүжүтүп естүрүп турар. Арендаторлар бо чылдын база-ла эрес-шудургу ажилдаан. Ол ажилдын үрөтүнелин ам касту берген. Ногааларын башкылыкы бажы бөвди билек, оларын ол-бо черлерге саян-саарыл эгелзэн. Бо хүнерге чедир саткан продукциядан бир мал-

ПРЕЗИДЕНТИГЕ УЖУРАЖЫШКЫН

МОСКВА, сентябрь 8. (РОСИТА.СЧТА). Россиянын Президентин сентябрь 7-де Кремльде Россия Федерациязынын чамдык областтарынын болган крайларынын чагыргаларынын даргалары-биле ужуражышынын эртериген. Оку сентябрь 11-де Чебоксарга эртерир дүн күдүкчөк болган төдүлгезинге эрге-чагырга органдарынын Бүгү-Россия чөвүлел хуралынын көдүндүгө эртеригени база таарылга эвек, аана белеткелин бир хевари бооп турар.

Россиянын Президентин чыгаланнарга чүчө чугаалаан, ниетилелде илереп турар төдүлгезин болган күдүкчөк эрге-чагыргаларынын бот-боттарында удур туржүзүшү реформаларынын боттанышынын амыка шаялтып, демократик күштүгү күрүчезин тургузууна моондактарын тургузуп турар деп демделзэн. «Россиянын эрге-чагыргазынын ийи адиринин хөдөлүшкенин чавскай болурууну дугайында айтырлыг шудургузу-биле тургузуп чедир алыры чугула» деп, Борис Ельцин айткан. Президент чер-черде чагыргалар даргаларынын албанын-

га болууну долу деткимчезин илереткен болган оларын күрүчезин эрге-чагыргазынын бажыг туржүтүп чорудуу чугула фактору деп демделзэн. Эрге-чагырганын төдүлгезинде органдарын күдүкчөк эрге-чагырганын чамдык албаны-хүдүлгелерин дактырлар чоруну болдуруу чугула деп, ол айткан, чүгө дөдөгө ийи чөвүлел реформаларын шаялтып турар бээринин чылдаганын апарган.

Россиянын чавса-биле оларын арамында эки ажил-хөргөшкө зарылдаа — түрүктүгү чугула чугаалаан, шимчелге үч-чавсадын конвенсия, чурт-такчын кону эвек-чөк продуктулары-биле хандырлары, энергетика, экология айтырларынышка мынды нарин айттырларынын шиятырлыгыне аргаларын берип турар дөң.

Ужуражышынын үезинде күрүчезин албанынын дугайында хоюлууну дыйгы хүлээп алмырын эргежөк хуужуузынын дугайында айтыртыг көдүртүнгөн.

Ужуражышынга кирешкен чагыргалар даргалары

Чаңчылдарывыс, сүзүглелдеривис

АГАР САНДАН БЯШ БАЙЫРЛАЛЫ

Агар сандан ийи байырла-лы шиксе чав эгелзэн. Ол эртек мышын Очур-оол районун Хандагайты сугурга солган. Ол байырла чав үналгы, тыгунду, кайы-даа күрүчезин ийи мышты каттыштырганы азы ийи чуртун шүрү болуп эл-наимардын, өзүлөрдүн демдээ кылдыр ийи мышты чавис черге кожаландырыштыр чыксап каар. Ол дөңгө ийи күрүчезин кама-даа үрөк болбас хоюлузу болуп ужуруду. Ол мышты чавылды Тес-Хем районун Самагалдай сугурга демделзеп эртериген. Алаа Тыванын бугу районынын төдүлгезин кырыккан. Баштайгы күнде районун бот-тыныгыр эртеристери конвенция барлаа. Гатты. Тес-Хем район чагыргазынын культура кидинин эргекчезин Сара Капсык-оокова Дугар-оолдан айтырты салдым.

Синг-оол тургускан. Ниетиле-биле аялар болза, белеткели-биле шыырак, Ажыкы-биле чугаала болза, республика-нын бугу районундан болган Моолдун аймактарында келер улуска бугу талы-биле байыр тударына белен бис-ден, ол чугаалаар чорду.

Байырлап эгелзеринын мурунда районун Культура бажынынга Тес-Хем районун бот-тыныгыр артистеринин алыштыр болган. Культура бажынынын директору Олег Долгач, Культура бажынынын методика Наталья Дугар-оол чымыган конга эвек концерти белеткэр эвек чуртуну. Баштайгы күнде районун бот-тыныгыр эртеристери конвенция барлаа. Гатты. Тес-Хем район чагыргазынын культура кидинин эргекчезин Сара Капсык-оокова Дугар-оолдан айтырты салдым.

уру ажалдактарынын Тес-Хемге болуп Агар сандан ийи байырлааны эртерир талашы-биле районун культура ажилдактарынын методиктиг дузаны көрүскөк белеткэр концерт көрдүнгөне иделкейлик кырыккан. Ага дугайында иренин Ирина Ооржак чарашаа күстөткен. Культура ажилдактарынын арга-сүмезин бээринде аялга Зинаида Олар моол улустун ага дугайында ирени чараш кылаан. Кызылдан чалайын келген, ук чер чуртуну. Роза Серен-оол «Бай-шөвөр Тесле Хем» болган «Элдин келер мушта» деп ук чер чуртуну сугураа. Композитор Кан-оол Базаай-оолдун иренин урарш күстөткен, көрүкчүлери улуг сонургалын хайыктырган. Ол мышкы «Калдак-Хамар» агитбрга, дыйын киржикчын, культура ажилынын хоочуну Юрий Демек «Машун-Тайгам» деп иренин чараш күстөткен. Башкы Валентина Оонуну тургусканы «Челзеш» деп танышын 12 уруг эрес-каштай эгелзеп обшан. Концертин бир солун чүгүлү болза, белеткелин хариле бичин хуртлаан «Ойнаар-эс» деп танышын чапталыг кылдыр обшаны болуп. Көрүкчүлөр ол уругларын танышын катар күстөткөндө ийи чуртуну, Шулуу-Байыр Тараачи-оол чапталыг болууну чугула. Байыр Тараачи-оол деп иренин чараш эки күстөткен, Самагалдай суур-ну бот-тыныгыр артистери Агар сандан ийи байырла-лынга турскайтан концерт-те чогаалыкчы өзү-биле тур-

Силдерге Агар сандан мыштын байырлагы болуп деп турар-дыр, аана белеткелер кандыкты?

— Кая-даа, кандык-даа үеде культура ажилдакчы-лары мурунку шугууда турар жуктур чүчө. Бис бо байырлаа баш удур амыка-ла белеткендизин. Ол-бо район-нардан келген улуска байыр тудар конвенцияны баш удур белеткелдизин. Алаа Тыванын алдарлыг артисти Кан-оол Базаай-оол, бот-тыныгыр композитор, башкы Кокур-оол Куулар улуг дузаны көрүстүлөр. Байырлаадын сие-нарийн Россия Федерациязынын культуразынын ал-дарлыг ажилдакчы Оон

Республиканын Удусчу чогаалыгынын культура төвү-

гускаан. Культура бажынынын азын Доладур чыгала чон бот-тыныгыр артистерге өөрүп четтеринин илдерде үнүктө чок адны чыксаан, мынары-биле сеткал-сагыжын көрүзүп турган.

Ыдыктыг-Тейге оваа дагы-газы база солун эртек. Моол болган тыва улустун найы-ралын көрүскөк мышты гаттыштыры кылган. Ол байырлааны сценарийын республиканын хоючунуш рес-публиканын режиссеру Оон Синг-оол чогаалды кылган. Чымыган конга байыр чедир, байырла дугайында чылдык сөстү Тыва Республиканын Чазактын Даргазынын социал-политика талашы-биле оралакчыны В. С. Шыы-рал, Тес-Хем кожуун Чагыргазынын даргазы Минге Сундур, Тыва Республиканын культура министринин оралакчыны Виктор Мартай, бот, шыкка херектер министри Владимир Кара-Саз, Уб. Шаар-оол, Моолдун «Найы-ра» ниетилелинин секретары Д. Багбанор, Тыванын Кам-бы ламзын Казак Сандак, Самагалдай хуужуузынын ламзын Даш-оол Кунгаа олар болган өскөл-лаа байыр чедирин, чүчө чугаалаан.

Найырлап байырлаанынга азын-чөк болган өскөл-лаа баран аймак хөй-бөлөк саркан. Ол мышкы стадионга моол үнүктөр-биле каттышкан концерт база солун болган.

Сары-оол КУУЛАР.

Россия Федерациязынга хуужуулга чектеринин системаны күштүг болдуруунын дугайында РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯЗЫНЫҢ ПРЕЗИДЕНТИНИҢ ЧАРЛЫЫ

Күрүнө өчү-хөргөшкени Россиянын хамаатыларынга дамчыды бээрин дүрөдөдир болган хуужуулга чорудула-зынга чонуну калбак кезекте-рия хаара тудар сорула-биле, Россия Федерациязынга хуужуу болган муниципалитет бугурулгелерин хуужууларынын 1992 чылда Күрүнө пла-нынын негелделерин күстө-дир-биле доктаадырмын бола:

1. 1992 чылдын октябрь 1-ден эгелзэн, Россия Федерациязынга хуужуулга чектеринин (хуужуулга четтарынын) системаны күштүг болдуруу кыер.

2. Россия Федерациязынын хамааты бурзу үндүрүлгө бурзуууну номиналдыг (доктааган) өртүгө ден бир-бир хуужуулга четин алыр эртел.

3. Хуужуулга чектерин парлам үндүрүш Россия Федерациязынын Президентинин Чарлыгына үндөсүлэр. Республикаларга, крайларга, областтарга, автономият область, автономият округтарга, Москва болган Санкт-Петербург хоорайларга, районнарга болган хоорайларга күрүнө болган муниципалитет өт-хөргөшкени Россия Федерациязынын хамаатыларынын өчүзү кылдыр дамчыдырларын үндөп сазыныарын парлам үндүрүш азы өскө-даа система-ларын тургузурын чештөрөвек.

4. Хуужуулга чектеринин дугайында Дүрүмү (сансыр-лаштырган) бадылаар.

5. 1992 чылда үндүргөн хуужуулга чектеринин номиналдыг өртүн 10 мура рубль кем-чөдөлдү кылдыр доктаадыр.

1992 чылда үндүргөн хуужуулга чектеринин тысырынын үезинде комиссия чымыдазын 25 рубль хемчөзгө доктаадыр. 1992 чылда үндүргөн хуужуулга чектери 1992 чылдын декабрь 1-ден эгелзэн, 1993 чылдын декабрь 31-ге чедир күштүг болууну Доктаа-дыр.

6. Россия Федерациязынын Чазактага дагыларын бола: хамаатыларга хуужуулга чектерин тысырынын үезинде комиссия чымыдазын тыр-тарынын чуруму 1992 чылдын сентябрь 1-ге чедир бады-лаар.

1992 чылда үндүргөн хуужуулга чектерин Россия Федерациязынын хамаатыларга 1992 чылдын октябрь 1-ден орай эвек парлам үндүрер

7. Россия Федерациязынын Күрүнө эрге-хообулу эргелели-биле дугурушаш. Россия Федерациязынын күрүнө эт-хөргөшкени эргелел-башкы талашы-биле Күрүнө конвенция.

1992 чылдын августун 15-ке чедир хуужуулга чектерин парлам үндүрүштинге, тысы-рынга болган күш чок болу-дуринга эргежөк чугула нормативтиг актыларын ажил-да кылдыры болган хүлээп алырын хандырар.

1992 чылдын сентябрь 1-ге чедир хуужуулга чектерин тудур тускайлаштырган ниетилели фонддарынын дугайында Дүрүмүн ажилда кылдыр болган бадылаар ужуруду.

Россия Федерациязынын составында республикаларын Министрлер Чөвүлелерин, крайларын, областтарын, автономият область, автономият округтарын, Москва болган Санкт-Петербург хоорайларын, районнарын, хоорайларын, хоорайларга районнарын чагыргалары:

Россия Федерациязынын Ажаала банкынын дугайында чектерин тардыр талашы-биле аана дагыларын ажилдарын чорударынга эрге-жөк чугула бажы-балаттын Россия Федерациязынын Ажаала банкынын, оон салбырларынга тускайлап бээр.

Россия Федерациязынын күрүнө эт-хөргөшкени башка-рар талашы-биле Күрүнө кон-венция фонддарынын дугайында Дүрүмүн ажилда кылдыр болган бадылаар ужуруду.

Организацияларын бол-гаш бугурулгелеринин (ол мыш-кы саям кылдыр бугурул-гө) хуужуулга чектерин ба-рааннар, ачы-дуза болган шиксе ажилда дөңгө теле-вид орунга хүлээп алырын хоруу.

10. Бо Чарлык РСФСР-ин улус депутаттарынын В. Сундуринин 1991 чылдын ноябрь 1-де «Экономиктиг реформа-ларын эрге-хообулу халды-рылызынын дугайында» док-таалында тургускан чурума үндөсүлөш, күштүг бооп эгел-зэр.

Россия Федерациязынын Президентин Б. Ельцин, 1992 чылдын август 14. (Хуужуулга чектеринин дугайында дүрүмү солунуну 2-ги арнында парлаан).

Тыва Республиканын Дээди Советинин Чедиги Чыбыжын Ээлчеглиг Он Чедиги Сессиязынын Ажытынарынын дугайында Тыва Республиканын Дээди Советинин чедиги чымызын ээлчеглиг он чедиги сессиязы 1992 чылдын сентябрь 15-те Тыва Республиканын Чазактын хуралаар эзынга 10,00 шакта ажыттынар.

Тыва Республиканын улус депутаттарынын кичээгенинге Дээди Советтин чедиги чымызын ээлчеглиг он чедиги сессиязы келген Тыва Республиканын улус депутаттарынын 1992 чылдын сентябрь 14-те 8,00 шактан 18,00 шакка чедир Тыва Республиканын Дээди Советинин хамаатыларынын чагааларын болган дилег-бидирининини хүлээп адыр эртелге (Советтер бажыны, 1-ги кезек) бүртүрүш.

Тыва Республиканын Дээди Советинин комитеттеринин хуралдары Тыва Республиканын Дээди Советинин бажы-нынга (Ленин кудумчузу, 32) 1992 чылдын сентябрь 14-те 10,00 шакта эгелзэр.

ЧАГЫДЫЛГА-93

«ШЫН» СОЛУНГА Чагы. ДЫГА ЭГЕЛЗЭН. Ол ауга, 27-ле үнгөн номерин бирги ийи «Шынын» бүгү номчук-чылдык.

«ШЫН» СОЛУН РЕСПУБЛИКАДА НЕДЕЛЯДА 5 КАТАП УНЕР КАРА ЧАГЫС СОЛУН. СОЛУННУ 6 АЙДА ЧАГЫДАР, АЛДЫ АЙДА ООҢ ӨРТЭЭ 200 РУБЛЬ.

А моон алаанда парламенттин башкы кыташталы база ажылап болуп салар. Чугаа

ону номчур четтикпез болзу-нара, оон кол утказын дам чыдады.

Министерство связи СССР «Сочиненья» 64240 1

АБОНЕМЕНТ на газету (наименование)

«ШЫН» Количество комплектов

на 1993 год по месяцам:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Куда (почтовый индекс)

Кому (Фамилия, имя, отчество)

ДОСТАВочная КАРТОЧКА

II в место (номер)

«ШЫН» (наименование)

Стоимость подписки руб. коп. Количество комплектов

на 1993 год по месяцам:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Куда (почтовый индекс)

Кому (Фамилия, имя, отчество)

КАЯ АЖЫЛДААРЫЛ?

1992 чылдың август 28-те байдал-биле ниитизи-биле республикада хостуг ажылдаар черлериниң болгаш ээлетинмээн албан-дужаалдарның ДАҢЗЫЗЫ

АРГА-БЫЯШ АЖЫЛ-АГЫЯЫ Кызыл-Мажалык суур, т: 2-11-79.
Танымал — 1,
ХЛЕБ ЗАВОДУ Ак-Довурак хоорай, т: 13-27.
Анималдар — 2.

Каа-Хем районда

АГРОУЛЕТПҮР КАТТЫЖЫШКЫНЫ Сарыг-Сеп суур, т: 2-11-41, 9-14-41.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
«КЫЗЫЛ ТУК» совхоза
Агроном — 1,
Экономист — 1,
Прораб — 1,
Мад эмчизи — 1,
«УЛУГ ОКТЯБРЬ» совхоза
Кол инженер — 1,
Директор — 1,
СӨК-лини ХХУ чылды аттыг совхоза
Агроном — 1,
Прораб — 1,
«ЕНИСЕЙ» совхоза:
Кол зоотехник — 1,
«БУРУНГААР» совхоза.
Кол бухгалтер — 1.

РАЙОН ЭМНЭЛГЕЗИ Сарыг-Сеп суур, т: 9-15-93, 9-16-42.
Терапевтер — 5,
Хирург — 1,
Травмотолог — 1,
Дермовенеролог — 1,
Илинка суурнууд эмчелээгинге
Участок эмчелери — 2,
Эмчи-лаборант — 1,
Эргүүк эртеминг эмчи персоналды — 5,
АРГА-БЫЯШ АЖЫЛ-АГЫЯЫ Сарыг-Сеп суур, т: 9-14-60.
Вашингтон хостугу — 4,
ОРУК-СЕНТЕЛГЕ ТУДУГ УЧАСТОГУ Сарыг-Сеп суур, т: 9-14-00.
Ажылчылар — 2,
ЧУРТТАЛГА, КОММУНАЛ АЖЫЛ-АГЫЯЫ Сарыг-Сеп суур, т: 9-12-72, 9-14-37.
Чуура-башкы ажылдакчылары — 1,
УНДУРУГ ИНСПЕКЦИЯЗЫ Сарыг-Сеп суур, т: 9-15-20, 9-15-21.
Инспекторлар — 6,
РАЙОННУҢ УЛУС ӨӨРЕДИЛГЕ КИЛДИЗИ Сарыг-Сеп суур, т: 9-13-73, 9-16-47.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Орус дыл болгаш литература башкызы — 1,
Математика башкызы — 1,
Төөгү башкызы — 1,
География башкызы — 1,
Тыва дыл башкызы — 1,
Профессионал өөредилге башкызы — 1,
Күш-булутура башкызы — 1,
Дарыядагы херэзини башкызы — 1,
Эге класстар башкылары — 2,
Узаткан хун бөлүктөрүнө иккиликчилер — 5,
Вожатый-организаторлар — 2,
Дашткы дыл башкылары — 3,
Физика башкылары — 4,
Классстан дашкаар айма талазы-биле өөредилге эргелекчизи — 1,
Школа директору — 1,
Химия башкызы — 1.

Кызыл хоорайда

МАШЗАВОД адреси: Калинин кудумчузу 16, телефоннары 2-55-82, 6-11-84.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
радиоаппаратура таарыштырыкчызы — 1,
Септелгеслесарь — 1,
Вентиляция дериг-хересселдериниң талазы-биле сантехник — 1,
Чудурукчулар — 2,
Электромонтажчы — 1,
Электрик — 1,
Энергия хандырылга албанының начальниги — 1.

НЕФТЬ ПРОДУКТУЛАР БАЗАЗЫ Калинин, 27, т: 4-18-63, 4-18-31.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Электрик-энергетик — 1,
Септелгеслесарь — 1,
Машинистер — 2.

ДЭЭРБЕ КОМБИНАДЫ: Ровенская, 34.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Тудуг ажылдарының башкарыкчызы — 1,
Чуга демір-биле ажылдаар мергежилдиг кижжи — 1.

КӨК-ТЕЙНИН СУГГАРЫЛГА СИСТЕМАЛАРЫНЫҢ ЭРГЕЛЕЛИ Энергетиктер, 4, т: 4-11-55.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Электрик болгаш газ-биле каякчызы — 1.

ХООРАЙНЫҢ СУТ ЗАВОДУ: Заводская, 36, т: 2-55-18, 4-12-00.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Тудуг ажылдарының башкарыкчызы — 1,
АЛДЫН ТЫВЫКЧЫЛАРЫНЫҢ «ЭНЛИГ-ХЕМ» АРТЕЛИ: Насынная, 41.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Кол бухгалтер — 1.

«ТЫВАНЫН ЧУРТ УЛЕТПҮР» КАТТЫЖЫШКЫНЫ: Оюн Курсей, 151, т: 2-41-15, 2-54-16.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Танымал-вахтер — 1.

«ТЫВА АГРОУЛЕТПҮРЭНЕРГО» КАТТЫЖЫШКЫНЫ Комсомольская, 99, т: 3-40-19.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Газ болгаш электр-биле каякчылар — 3,
Электромонтерлар — 3,
«Тыва агроулетпүр тудуг» каттыжышкынының «КЫЗЫЛ» КМК-зы Ровенская, 39, т: 4-16-35, 4-14-10.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Электрик — 1,
Сантехник — 1,
«Тыва суг-мелиорация» каттыжышкынының № 5 КМК-зы Горная, 28, т: 3-03-46.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Кран илбекчизи — 1,
Дашчы — 2.

№ 1 ОРУК-ТУДУГ ЭРГЕЛЕЛИ Пушкин, 55, т: 2-12-27, 2-29-07.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Кол механик — 1,
Кол энергетик — 1,
Механиктер — 2,
Хандырылга килдизиниң начальниги — 1,
ДЗ-122 автогрейсериниң машинизи — 1,
ДЗ-357 скрепериниң машинизи — 1,
ЭО-51-11, ЭО-51-22 экскаваторларга машинистер — 3,
Электрик — 1,
Дарган — 1,
Автокран башкарыкчызы — 1.

«Тыва автоорук» каттыжышкынының БУДУРУЛГЕ-ТЕХНОЛОГУГ ЧЕТЧЕЛЭЭШКИН ЭРГЕЛЕЛИ Мажалыкский, 52, т: 2-66-51, 2-69-57.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Танымал — 1.

«ЖИЛЬЕ» КООПЕРАТИВ Правобережная, 42, т: 9-02-30.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Дашчы-бетончу — 10,
Танымал — 2,
«Тыва агроулетпүр тудуг» каттыжышкынының «КЫЗЫЛ» АКМК-зы Московская, 24, т: 4-19-16.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Бызалчы-бетончулар — 20,
Штукатур-маларлар — 20,
Тудугта өөреникчилер — 20.

«ТАВРИЯ» КООПЕРАТИВ Удуг-Хемская, 14, т: 2-54-26.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Бызалчы-бетончу — 3,
Автомобиль септээр слесарь — 2,
Каякчы — 1,
Дашчы — 5,
Чуга демір-биле ажылдаар мергежилдиг кижжи — 1,
«Тыва агроулетпүрспецмонтаж» трестин ОРУК ТУДУУ-НУҢ КМК-зы Энергетиктер, 19, т: 4-17-50, 4-13-78.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Автокран башкарыкчызы — 1,
Танымал — 1.

«ТЫВА АГРОУЛЕТПҮРСПЕЦМОНТАЖ» ТРЕСТ Энергетиктер кудумчузу, т: 4-10-91, 4-12-54.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Танымал — 2,
«ШКОЛНИК» КООПЕРАТИВ Салчак Тока, 3а, т: 3-05-46.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Чудурукчу — 3,
Кран илбекчизи — 2,
«ЛИДЕР» КООПЕРАТИВ Липня 2, бажың 13, кв 2,
Херелетинип турар ажылдакчылар:

Каякчы — 1,
Бызалчы-бетончу — 2,
«СИБТЕХМОНТАЖ» КМК оп талазы эрик, т: 9-05-02, 9-05-43.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Электромонтажчы — 5,
Слесарь-монтажник — 1.

«Тыва ханалыг тудуг» трестин МЕХАНИЗАЦИЯ ЭРГЕЛЕЛИ № 2 автобустан хоорай адында төлүү доктанымы, т: 4-13-74.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
ЭО-4111, ЭО-4121 экскаваторларга машинистер — 2.

ПАССАЖИР АТБ-зи Найырал, 55, т: 3-12-54.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Кондуктор — 10,
Чолаачы — 8,
Эмчи — 1.

ТЫВА ТӨПКООПТУН АТБ-зи Ровенская, 12; т: 4-16-29.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Моторист — 1,
Токарь — 1,
Чолаачы — 5,
Слесарь — 2,
Чурттаалга-коммунал ажыл-агый: каттыжышкынының

ТУСКАЯ АТБ-зи Мугур, 91.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Танымал — 2,
«Тыва суг-мелиорация» каттыжышкынының МЕХАНИЗАЦИЯ ЭРГЕЛЕЛИ Энергетиктер, 4, т: 4-11-55.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Танымал — 2,
Септелгеслесарьлар — 2.

ХООЧУННАР БАЖЫНЫ Колхозная, 64, т: 2-65-46.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Вахтер — 2,
Танымал — 1,
«КЫЗЫЛ» аалчылар бажымы Кочетов, 38, т: 2-28-02.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Хандычы — 2,
Херим иштинги арылгачкызы — 1.

№ 19 ЯСЛИ-САД Кочетов, 97, а, т: 3-29-79, 3-49-14.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Эмчи — 1.

«МЕДТЕХНИКА» Оюн Курсей, 159 а, т: 3-26-42.
Херелетинип турар ажылдакчы:
Танымал — 1.

ХООРАЙНЫҢ ЧААГАҢЖЫДЫЛГА КОМБИНАДЫ Кочетов, 165, т: 3-02-76, 3-02-87.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Бажың чанымал арылгачкылары — 16.

«КЫЗЫЛТЕХОПОРГ» ФИРМА Калинин, 17, т: 3-35-09, 4-17-36.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Танымал — 7,
Чанымалыкы — 1.

МУНИЦИПАЛИТЕТ ЭТ-ХӨРЕНГИЗИН ЭРГЕЛЕН БАШКАРАР ТАЛАЗЫ-БИЛЕ КОМИТЕТ Ленин, 32, т: 3-27-90.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Танымал — 2.

Улуг-Хем районда

«УЛУГ-ХАЯ» СОВХОЗ Хайыракан суур, т: 3-23-59, 4-26-80.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Кадарчы — 2,
Тракторист — 2,
Комбайнер — 2.

«ЭНЛИГ-ХЕМ» СОВХОЗ Эйлиг-Хем суур, т: 2-19-50.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Кадарчы — 2,
«Тыва коммунисттер» району БУДУРУЛГЕЗИ Шагаан-Арыг хоорай, т: 2-22-85, 2-22-90.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
көтөлүккө азыраак программаның начальниги — 1,
«ШАГААН-АРЫГ ТУДУГ» КОМБИНАТ Шагаан-Арыг хоорай, т: 2-23-72, 2-10-47.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Дашчы — 20,
Бызалчы-бетончу — 25,
Малар — 5.

Тудуг ажылдарының башкарыкчызы — 1.
РАЙОН ЭМНЭЛГЕЗИ Шагаан-Арыг хоорай, т: 2-11-33.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Санитарлар — 3,
№ 8 ПРОФТЕХУЧИЛИЩЕ Шагаан-Арыг хоорай, т: 2-16-04, 2-16-58.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Инженер-механик — 1.

Өвүр районда

«Тыва агроулетпүр тудуг» каттыжышкынының «ӨВҮР» АКМК-зы Хандайгыт суур.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Бызалчы — 10,
УЛУС ӨӨРЕДИЛГЕ КИЛДИЗИ Хандайгыт суур.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Дашткы дыл башкызы — 3.

Эрзин районда

ИШТИКИ ХЕРЕКТЕР КИЛДИЗИ Эрзин суур, т: 2-21-62.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Милиционер — 2.

Чөөн-Хемчик районда

«ХАЙЫРАКАН» СОВХОЗ Хайыракан суур, т: 9-51-25.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Кол бухгалтер — 1.

АВТОБААЗА Чадаана хоорай, т: 1-63, 2-09.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Кол бухгалтер — 1.

РАЙОН ЭМНЭЛГЕЗИ Чадаана хоорай, т: 3-12, 3-23.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Карак эмчизи — 1,
ЛОП (кулак, думчук, боостар эмчизи) — 1,
Кээр эмчи — 1,
Терапевт — 1,
Акушер-гинеколог (херэжениер эмчизи) — 1,
Рентгенолог — 1,
Педиатр (урутлар эмчизи) — 1,
Дүргөн дуза эмчизи — 1,
Инфекционист — 1,
Психиатр — 1.

УЛУС ӨӨРЕДИЛГЕ КИЛДИЗИ Чадаана хоорай, т: 4-47.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Чадаананың № 1 школазына (т: 2-97).
Күш-культура башкызы — 1,
Тыва дыл болгаш литература башкызы — 1;
Чадаананың № 2 школазына (т: 2-67).
Биология башкызы — 1,
Орус дыл башкызы — 1,
Чадаананың № 3 школазына
Эге класстар башкызы — 1,
төөгү башкызы — 1.

ХӨМҮР-ДАШ РАЗРЕЗИ Чадаана хоорай т: 2-79.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Лаг инженер-электрик — 1,
Инженер-механик — 1.

Би-Хем районда

«Сельхозхимия» БУДУРУЛГЕЗИ Туран хоорай, т: 2-24-90, 2-24-99.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Кол бухгалтер — 1,
Тракторист — 4.

«КЫЗЫЛ ТАРААЧЫН» СОВХОЗ Туран хоорай, т: 2-13-57, 2-17-58.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Механизаторлар — 5.

СЕНТЕЛГЕ-ТЕХНИКИ БУДУРУЛГЕ Туран хоорай, т: 2-11-31, 2-15-35.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Слесарь-моторист — 4,
өзек чоңдаруу токарь — 1,
электрик — 1,
дарган-дуузаалакчы — 2,
рамаалар Аугурукчузу — 2.

ХАРЫЗЛАА БЕЛДИРИ Туран хоорай, т: 2-12-07.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
монтер — 1.

СТАТИСТИКА КИЛДИЗИ Туран хоорай, т: 2-12-51.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
экономист — 1.

РАЙОН ЭМНЭЛГЕЗИ Туран хоорай, т: 2-11-78.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
кээр эмчи — 1,
акушер-гинеколог — 1,
терапевт — 1.

Сүт-Хөл районда

«Тыва агроулетпүр тудуг» каттыжышкынының «Сүт-Хөл» АКМК-зы Суг-Аксы суур, т: 3-05.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
тудугчулар — 8.

«СҮТ-ХӨЛ» СОВХОЗ Суг-Аксы суур, т: 3-33.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
чолаачы — 2.

УЛУС ӨӨРЕДИЛГЕ КИЛДИЗИ Суг-Аксы суур, т: 1-15, 1-17.
Ийне школазына
Орус дыл башкызы — 1,
Тыва дыл башкызы — 2,
Математика башкылары — 1,
ИШКИ ШКОЛАЗЫНГА
Орус дыл башкызы — 2.

Барыын-Хемчик районда

«АГРОПРОМЭНЕРГОНУ» УЧАСТОГУ, Кызыл-Мажалык суур, т: 2-12-49, 2-17-76.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Электромонтерлар — 5,
Токарь — 1,
АМЫДЫРАЛ ХАНДЫРЫЛГА КОМБИНАДЫ, Ак-Довурак хоорай, т: 16-30.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Кол бухгалтер — 1,
Контролер-кассир — 1,
Телемастер — 1,
Айма-агай эргелекчизи — 1,
Модельдиктер септээр мастер — 1,
Чолаачы — 1.

МОНТАЖ АЖЫЛГАЛ ТУДУГ УЧАСТОГУ Кызыл-Мажалык суур, т: 2-13-09, 2-13-08.
Херелетинип турар ажылдакчылар:
Кол инженер — 1,
Экономист — 1,
Механик — 2,
Бульдозерист — 1,
Тудугчулар — 8.

ЭНЕРГОСБЫТ Кызыл-Мажалык суур, т: 2-13-36.
Херелетинип турар ажылдакчы:
Чолаачы — 1.
СЕВЕРОЭЛЕКТРОМОНТАЖ Ак-Довурак хоорай, т: 14-30.
Электриктер — 3.

ЧАРЛАЛДАР

МАССАЛЫГ ИНФОРМАЦИЯ ЧЕПЕКТЕРИНИҢ АЖЫЛДАКЧЫЛАРЫНГА

Хундуугу өштөр!
Силерден, массалыг информация чепектериниң ажылдакчыларынан — редакторлардан, журналистерден, чогаалчылардан, паралагчулардан, үндүрүкчүлерден, солундарың, телевидениениң база радионуң штаттан дашкаар авторлардан, өскөдөө чогаалчы ажылдакчылардан «Массалыг информация чепектериниң дугайында» Тыва Республиканы Хойлууну ажылдап кызыраатка боттары, нарын саналдарыңар киригеринер болгон Тыва Республикага массалыг информация чепектериниң ажылдакчы дугайында боддаларыңар илдериниң дилер тур бис. Саналдарыңарны 1992 чылдың октябрь 1-ге чейин дараазында адресче чоңурадарыңарны дилениңиз: 667000, Кызыл хоорай, Красноармейская кудумчузу 100 Тыва Республиканың паралаг болгаш информация министерствозу, 10 дугаар өрөө, ТР-ның паралаг болгаш информация министрлиниң орадакчызы Х.К. Монгушка.

ТӨРҮТҮНГЕН ХҮНҮҢЕР-БИЛЕ!

Бистин мыак аавыс Севид Балдыжыковна Олай-оол сентябрь 12-де 60 харлаар. Ол Шагаан-Арыг хоорайда чурттап, ажылдап чоруур. Бистин аавыс хөй ажы-төлду эстуруп кижжиткен. Оларның арзында кымырларын ЧУРТТАРЫНДАН.

Бай-Тайга кожуунуң деңгээлине моор мурунда турган Ден-Төр суурга каттал тургузары-биле ол суурга оон мурунда чурттап турган чурттакчыларымыз сүгүнчү төгүзүн билдир кижилерин, кожуунуң даргаларын сентябрь 18-те 10 шакта берги тургузукчу туралымызга чарлап тур бис. БӨЛҮК АНЫЯКТАР.

КИНО

СЕНТЯБРЬ 10-ДА

«НАВЫРАЛ»: «Боевые искусства Шоа-линя» (Кыдат) 9.30, 11.20, 13.10, 15.00, 16.50, 18.40 (узаткан). Видеозал: «Последнее извещение», 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00 шактарда.

«ВОСТОК»: «Поющая раковина» (2 сериялы) 15.20, 18.20 шактарда.

АГАР САНЫ: «Тыва соопалык» № 363305.

ДАШТЫКЫДА

СТОКГОЛЬМ. Чуртта ажылдап турар бугу атомунг сташчалары доп-дараан хаар дугайында негелдее ал салган 60 муң хере шведтериниң өртүлүгүн Швейцария үлетпүр министри Перу Вестерберг тываскан.

ВАСИНГТОН. Бир эвес Каттышкан Штаттар боттарының аар өрткүчлүг коссос программаларына чарыгалдарыңар чингедер деп болзаар болза, Россияның элчилер болган кынаттыңар тек-положазын ажылдап болурун, чажээ, чөө чогуунуң он-битазыңың «Фондом» деп сташчалык салдып үндүрөөдө Россия технология дыка тазарымчалыг. Ол дугайында өрттүр турар космос талазы-биле делетей конференциязыңар Россиядан киржикчилер «Вашингтон пост» солунга интервюзуңа меделеэн. АКШ-тын болгаш Россияның стратегия камгалад ийиш-тивазылыңар азы «сиддистер таймылыңар программаларыңар талазы-биле калы ажылдаар дээр хөөн туруп кээр болза, өл ажык чок, таарымчалыг эвес чүдү-дүр деп бузуурал олар илдереткен, оон орунунга космос делегени тайбын ийиш-тивазылыңар база ийиш-тивазылыңар талазы-биле калы ажылдаарыңар ийи чурттаарыңар күжүңүзүңарни каттыштарыңар чүтүлдө деп айттыңар.

Кызыл хоорай, Красноармейская, 100. Индекс 667000.
ТУРУГУЗУКЧУДАРЫ: Тыва Республикамың Дээш Соопалык болгаш Чааа Шың солунунун редакция коллективин.
Кол редакторунун орадакчызы К. К. САТ.
РЕДАКЦИЯ КОЛЛЕГИЯЗЫ: Н. С. Базыр (харымсагалыг секретарь), А. С. Дембирел (кол редакторунун орадакчызы) В. М. Сат К. К. Сат (кол редакторунун орадакчызы), Н. С. Эргел.
РЕДАКЦИЯНЫҢ ТЕЛЕФОННАРЫ:
Кол редактор — 3-43-34; келген кижилер чүдүзүп алдыр чөр — 3-34-26; кол редакторунун орадакчылары —

3-33-91; — 3-34-17; харымсагалыг секретарь — 3-34-92; орадакчымы — 3-45-93.
КИЛДИСТЕР
укук депуттарының Советтери ийиш-тивазылыңар болган соопалык абыртылдар — 3-34-98; улетпүр — 3-34-49; 3-36-73; «аваз» ажыл-агый — 3-41-16; культура болгаш татас өрөөндү-сүн — 3-39-15; мезээлер болгаш спорт — 3-36-82; — 3-34-57; оңуфа — 3-34-39.

— 3-34-83; чагаа — 3-39-03; корректорлар — 3-41-23; үндүрүкчүлөр — 2-27-41, солун келбейн баргыла — 2-32-78; бухгалтерия — 3-37-11.

Солунга параттыңар материалдарыңар авторларыңар «болгалдарыңар» резакцияның туржучу-биле алушпейн барып болур. Айттыңар фактылар, сыңары болган өскөдөө диниягылар эвеш авторлар боттары харымсагалыңар.